

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

צעירי אגודת חב"ד

יש חדש

אשנב לסעודת פורים

אשנב לחב"ד מארגן בכפר חב"ד סעודת פורים מיוחדת, הכוללת גם קריאת מגילה, מתוך שמחה סוחפת, ביום פורים (12.3). רישום מראש חובה. טל' 052-6565190.

היו זמנים

הזמר המצליח יעקב שוואקי משיק את היו זמנים - אלבום כפול חדש, ובו 8 מחרוזות של התרפקות נוסטלגית על להיטים ישנים ואהובים במוזיקה החסידית, בעיבוד חדשני ועשיר. טל' 077-3220338.

נגינה של קודש

אמן הצ'לו החסידי דורון טויסטר מגיש שלוש חוברות חדשות ללימוד נגינה מקצועית על טהרת הקודש: ניגונים מסורתיים לפסנתר, ניגוני חב"ד לפסנתר וניגונים מסורתיים וניגוני חב"ד באקורדיום. לשתים מהחברות מצורף תקליטור. טל' 053-8237701.

כתיבת אות

פרטים לתיאום הגעת 'ספר התורה של עם ישראל', שעליו נכתב במדור 'חיים יהודיים' לפני כחודש: טל' 077-955255, אתר: p.co.il/sefertorah.co.il/landing

זמני השבוע

ירושלים תלאביב חיפה בארשבע אילת ניויורק

כניסת השבת 4:57 5:12 5:03 5:15 5:16 5:24
צאת השבת 6:11 6:12 6:11 6:13 6:12 6:24

שיחת השבוע הוא גיליון לכל יהודי, המופץ בכל רחבי הארץ והעולם. נוסד בשנת תשמ"ז (1986) בידי הרב יוסף יצחק אהרנוב

המודל: יום ראשון, 6 בבוקר, 20 דקות ו-9 חלקים
ראש חודש אדר: ביום הראשון וביום השני

עורך: מנחם ברוד

יוצא לאור על ידי: המרכז לעזרי שלחות
ת"ד 100 כפר חב"ד 6084000

טל' 073-2480711 • פקס' 03-9606169

www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il

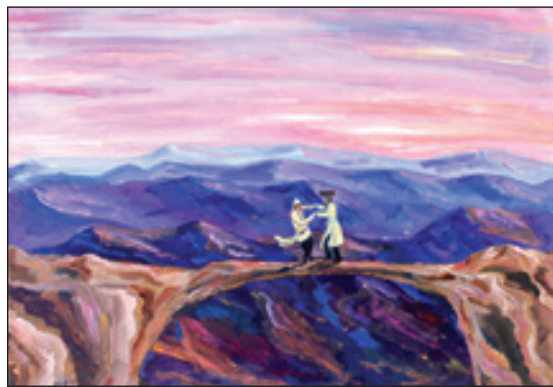
מודעות: טל' 053-3166532, דוא"ל: m3166532@gmail.com

אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

בחודש אדר שמחים כפליים

עולם המושגים היהודי משלב יחדיו רגשות מנוגדים ותנועות נפשיות קוטביות; אבל השילוב הזה דווקא יוצר את השלמות

החיים היהודיים כהליכה בין קטבים, מתוך שמחה (ציור: יהושע ויסמן)

חשבון נפש, לבדוק את מצבנו הרוחני ולקבל החלטות לשפר ולתקן, להוסיף ולהתקדם. באותו זמן אכן ראוי להצטער על המעידות והנפילות, על החלטות שלא קוימו, על מאמצים שכשלו, אבל הצער אינו אמור להוביל חלילה לדיכאון ולייאוש, אלא להפוך לכוח מניע כדי לתקן ולהתחזק.

להתנער ולשמוח

תורת החסידות מסבירה שהאדם נדרש להפריד בין שני הדברים. בפעילות השוטפת צריכה לשרות שמחה. כשיהודי קם בבוקר לעבודת יומו הוא צריך להיות מלא מרץ ושמחה. אם באות לו מחשבות מטרידות על מצבו הרוחני, עליו לראות בהן מזימה של היצר שמטרתה להשרות עליו דכדוך ולהשקיעו בעצבות. בהחלט יש מקום לחשבון נפש ולביקורת עצמית, אפילו נוקבת, אבל היא צריכה להתקיים בזמן המתאים. גם בעל עסק אינו עושה מאזן באמצע יום עבודה.

בזמנים המתאימים עושים את חשבון הנפש, חושפים את המגרעות והמעידות ומקבלים החלטות לתיקון, אבל חלילה מלהניח לעצמנו לשקוע בדכדוך. להפך, מיד אחר-כך צריך להתמלא שמחה, על שאנחנו חוזרים ומתקרבים אל אבינו שבשמים והוא מקבל אותנו באהבה ובחווה.

ואם כך בכל ימות השנה, בחודש אדר על אחת כמה וכמה. נמלא את לבנו שמחה, ובע"ה תהיה שמחה לכל אחד ואחת מאיתנו.

השבת נברך את חודש אדר, שי' בוא עלינו לטובה בתחילת הש' בוע. זה חודש של מזל וברכה לעם ישראל, וחכמינו הורו: "משנכנס אדר מרבם בשמחה". כדאי לדייק בל' שון חכמים. אין הם אומרים שבחודש אדר מתחילים לשמוח, אלא "מרבם בשמחה". כלומר, יהודי צריך לשמוח כל ימות השנה, ובחודש אדר השמחה צריכה להיות גדולה עוד יותר.

עולם המושגים היהודי יש בו חיבור קצוות ונשיאת הפכים. אנו נדרשים לשלב יחדיו רגשות מנוגדים ותנועות נפשיות קוטביות. אבל השילוב הזה דווקא יוצר את השלמות. תפיסת עולם של שחור-לבן אולי נראית פשוטה יותר, אבל בסופו של דבר אין היא יכולה לתת תמונה שלמה ומגוונת.

שאלה מטרידה

לפני שבועיים כתבנו כאן על הצורך בהתעלות מתמדת. הסברנו שתכונת ה'שמח בחלקו' נכונה לעולם החומר, אבל בעולם הרוח דרושה שאיפה להתקדם ולהוסיף בלי הרף. ככל שמצבנו הרוחני היה טוב אתמול, היום מציגים לנו דרישות גבוהות יותר.

המאמר הזה הביא תגובות המעידות כי הסוגיה הזאת טורדת את שלוותם של רבים. הדרישה שלא להיות שבעי רצון מהמצב הרוחני מתפרשת בעיניהם כפסילת כל מאמציהם ועבודתם הרוחנית. אם אין הם עומדים בקצב של העלייה המתמדת, ובמיוחד אם מפעם לפעם יש נפילות ומעידות - הדבר גורם להם לשקוע בדכדוך ובעצב.

לאמיתו של דבר אין סתירה בין השאיפה המתמדת להתעלות לבין תחושת השמחה שצריכה למלא את לבנו. עצם העובדה שאדם התעורר בבוקר ויכול לומר "מודה אני לפניך... שהחזרת בי נשמת" - צריכה למלא אותו שמחה. אם יהודי יכול להניח תפילין, לקרוא קריאת שמע ולהתפלל אל הבורא - עליו להתמלא אושר אין-קץ.

ועם זה יש זמנים שבהם אנו נדרשים לעשות

מעלת גמילות חסדים על צדקה

בשותפות של כל בני ישראל, ולכן יש כאן חסד, כי על-ידי שיהודי אחד תורם מכספו לקרנות הציבור מתאפשרת הקרבת הקרבות בעבור כל העם.

היחיד בתוך הציבור

בתרומה לקרנות הציבור יש גם המשכיות, כפי שהיא קיימת בגמילות חסדים. במחלוקת קורח ביקש משה רבנו מהקב"ה: "אל תִּפְּן אֶל מִנְחָתָם", וכדברי רש"י: "יודע אני שיש להם חלק בתמידי ציבור, אף חלקם לא יקובל לפניך". נשאלת כאן השאלה: הלא משעה שתרמו הכסף אינו ברשותם?

מסביר הגאון הרוג'צ'ובי שבקרנות ציבור יש בכסף התרומה שני היבטים, ציבורי ופרטי. במובן זה, גם לאחר שהיחיד תרם את הכסף, עדיין יש לו קשר עם התרומה, עד שאפשר להפרידו מהסכום הכללי. בכך פעולת החסד שבקרנות הציבור דומה לגמילות חסדים, שאינה פעולה חד-פעמית אלא היא נמשכת לאורך זמן.

(תורת מנחם, כרך נב, עמ' 96)

אלא שמעלת גמילות חסדים על הצדקה נעוצה בקשר הממושך שנוצר בין המלווה ללווה. אמנם בצדקה עצם הנתינה גדולה יותר, כאמור, ואולם זו נתינה של רגע אחד, ואחריה הכסף כבר שייך למקבל ואין לנותן קשר איתו. לעומת זה, בהלוואה הקשר בין המלווה ללווה נמשך לאורך כל תקופת ההלוואה. כשאדם מלווה כסף לחברו, בהתחשב בכלל "אין אדם פורע בתוך זמנו", הרי שנעשתה כאן מצווה שתימשך זמן ממושך ביותר.

חסד בקרנות

הסבר זה מיישב עוד שאלה. חז"ל כללו את 'עיון תפילה' בתוך גמילות חסדים, ולכן הוא נמנה עם הדברים ש"אדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא". שואל ה'צמח צדק': והלא תפילה היא במקום הקרנות, ואם הקרנות נחשבים חסד, מדוע הנביא אומר על הקרנות "חסד חפצתי ולא זבח", ומכאן שקרנות אינם בכלל חסד?

והוא משיב שכאן הכוונה לקרנות תמיד ומוסף, שהם קרנות ציבור. קרנות אלה נקנים

הגמרא קובעת: "גדולה גמילות חסדים יותר מן הצדקה", ומונה כמה סיבות לכך. הדבר דורש הסבר: הלא צדקה היא נתינה מוחלטת; האדם נותן את כספו ונפרד ממנו לנצח; בעוד המלווה צפוי לקבלו בחזרה בבוא מועד הפירעון, וכל מה שנתן למעשה אינו אלא הפסד הרווח שהיה יכול להרוויח מהכסף בתקופת ההלוואה.

יתרה מזו, בספר התניא מוסברת מעלת הצדקה, "הואיל ובמעונו אלו היה יכול לקנות חיי נפשו החיונית, הרי נותן חיי נפשו לה". כלומר, הצדקה משמעותה שהאדם נותן את חיי נפשו ממש לקב"ה. אם כן, איך ייתכן שגמילות חסדים תהיה גדולה מן הצדקה?

קשר מתמשך

אמנם יש חיסרון בצדקה לעומת גמילות חסדים, שבצדקה יכולה להיות בושה למקבל, ואילו בהלוואה אין בושה, שכן גם עשיר יכול להזדקק להלוואה. ואולם זו אינה סיבה לראות את גמילות החסדים במדרגה עליונה מזו של הצדקה, כי גם בצדקה יש אופן ש"הנותן... לא ידע למי נתן, ולא ידע העני ממי לקח", ואז אין למקבל בושה.

אמרת השבוע

שימוש באפיקורסות

רבי משה לייב מסאסוב דיבר פעם אחת על כך שכל מה שברא הקב"ה בעולמו נועד לשמשו ושצריך ואפשר לנצל כל דבר וכל מידה לעבודת הבורא.

שאל אחד הנוכחים, שהיה גבאי צדקה: "איזו תועלת בעבודת ה' יש ממידת האפיקורסות?"

השיב רבי משה לייב: "כשבא אליך עני ומבקש עזרה, אל תהיה פתאום מאמין גדול ותתחיל לומר לו 'בטח בה', ה' יעזור'. כאן עליך להשתמש במידת האפיקורסות, לחשוב שאין לעני הזה מושיע אלא אתה, ולעזור לו ככל יכולתך".

פתגם חסידי

"אם עשיר בודק מיהו עני הראוי באמת לקבל צדקה, עלול גם הקב"ה לבדוק אם העשיר ראוי באמת לקבל את העושר" (רבי חיים מצאנז)

רפואה | מאת הרב אליעזר ברוד, רב כרמי יוסף

מן המעיין

ינתנה רשות

"ורפא ירפא" (שמות כא, ט). אמרת הגמרא (ברכות סא, א): "מכאן שניתנה רשות לרפוא לרפאות". ואין אומרים: הקב"ה מכה והוא הולך ומתרפא?! אלא מכיוון שניתנה רשות לרפוא לרפאות, כשהאדם הולך לרפוא הוא ממלא את דבר המלך.

עזר מלמעלה

הווי אומר כי כל מי שהוא חולה רחמנא ליצלן, עליו להשתדל לרפא את עצמו, וידוע שניתנת רשות מלמעלה היא בעצם עזר וסיוע להתרפא, וכמו שנאמר (שמות טו, כו) "אני ה' רופאך".

(ספר המאמרים תרח"צ)

רפואות, תהילות, נפלאות

כך הוא סדר רפואות בישראל - "בורא רפואות, נורא תהילות, אדון הנפלאות". ראשית כול "בורא רפואות", להתייעץ עם רופא ולקחת תרופות; לא עברה המחלה, "נורא תהילות" - לומר תהילים; ואם הורע המצב, "אדון הנפלאות" - לא להתייאש ולצפות לפלא ולנס.

(עיטורי תורה)

הרופא העליון

הנתקל בבעיות הקשורות בבריאות, מחובתו לשאול בעצת רופא, וה' יתברך ישלח לו רפואה ויחזקה ויאמצהו בגשמיות וברוחניות. כך צריך

לנהוג על-פי התורה, וכמו שכתוב "ורפא ירפא": "ורפא" - על-פי חכמת הרפואה, "ירפא" - הרופא האמיתי יתברך ויתעלה.

(הרבי הרי"צ מליובאוויטש)

השבת מרפאת

"רק שבתו ייתן ורפא ירפא" (שמות כא, ט). חז"ל אמרו (שבת יב) "שבת היא מלועוק ורפואה קרובה לבוא", היינו ששבת מביאה רפואה. זהו שרמו הכתוב "רק שבתו ייתן" - על-ידי שמירת שבת, "ורפא ירפא" - באה רפואה לאדם.

(רבי לוייצחק שניאורסון)

מי מבטיח

פעם אחת באה אישה אל רבי יצחק אלחנן, רבה של קובנה, ובכתה בכי תמרורים על שהרופא גילה את דעתו כי בעלה לא יחיה יותר משלושה ימים. השתומם הגאון: "ככה?! הוא הבטיח שלושה ימים?! ואני על עצמי אינני בטוח אפילו על יום אחד, כי אין האדם יודע את עתו..."

לרפא, לא לייאש

פעם אחת חלתה הרבנית רבקה, אשת הרבי מהר"ש מליובאוויטש, במחלת ריאות, והפרופסור המומחה התייאש מסיכוייה להחלים. אמר על כך חותנה, ה'צמח צדק', כי מדברי חז"ל שאמר "שניתנה רשות לרפוא לרפאות" יש לדייק שלרופא ניתנה הרשות לרפא בלבד, אבל לא לייאש.

מטר במרוקו

בצורת קשה הכתה את מרוקו בשנת תרצ"ו. זו הייתה השנה השחונה השנייה ברציפות. היעדר הגשם פגע קשה בחקלאות ובמקור התזונה של התושבים. מחירי המזון האמירו בתלילות, ורעב כבד השתרר ברחבי המדינה.

מראות קשים נראו ברחובות. מזי רעב היו מוטלים בכל פינה, מתייסרים בייסוריהם. המחסור במים גם הוביל להידרדרות בהיגיינה ולהתפשטות מחלות ומגפות. נראה היה שקטסטרופה ענקית מאיימת על המדינה.

המצוקה גם הובילה לעלייה במעשי שחיתות וגנבה. העזתם של הגנבים גברה, ולעתים שדדו מזון לאור יום. היהודים נהפכו לקרבנות כפולים של שנת הבצורת, כי הפכו ליעד לגזל מזון, בלי פחד ומורא.

כך קרה למשפחה אחת בת שש נפשות, שהצליחה להשיג בדי עמל קילוגרם אחד של קמח, הישג נדיר באותם ימים. ואולם הקמח שנשלח למאפייה לא חזר ממנה; גזלנים התנפלו על בני המשפחה בדרכם למאפייה וחמסו את המצרך הנדיר.

תושבי הכפרים הביטו בייאוש באדמותיהם היבשות. רבים מהם ניסו להשקיט את הרעב באכילת שורשי שיחי בר מסוימים. הם ייבשו את השורשים וטחנו אותם לקמח. אך החלשים שבהם מתו מן המזון הזה.

באותן שנתיים איומות ניהלה הקהילה היהודית מאבק איתנים כדי להציל נפשות. לעניים חולקו מנות קצובות של אורז, ואפילו מוסלמים באו להתחנן על נפשם ולזכות במעט אוכל.

הכול נשאו עיניים לשמים בהרדה ובתפילה לגשמים. באותה עת הייתה מרוקו מדינת חסות של צרפת. המקורבים לשלטון נהגו משפע רב, ואילו המוני תושבי מרוקו נידונו למוות אכזרי. הן המוסלמים הן היהודים קיימו תפילות המוניות כדי לבטל את מכת הבצורת הקשה.

גדולי רבני מרוקו הכריזו על ימי תפילה משותפים לכל תושבי המדינה, ובהם נקראו הכול לעזוב את עיסוקיהם ולהתכנס בבתי הכנסת בתפילות לגשם. גם המוסלמים פנו אל מנהיגי הציבור היהודי בבקשה לקיים תפילות, מתוך הכרה בכוחם של היהודים לעורר את רחמי הבורא

ולהביא ישועה.

בעיר מרקש ניכרה תכונה רבה לרגל יום תפילה מרכזי שנקבע בשל עצירת הגשמים. הוכרזה תענית, ובשעת בוקר נהר הציבור בהמוניו לרחבת התפילות שבבית העלמין. שם, תחת השמש הלוהטת, עמדו יהודי העיר, ובראשם נכבדי העדה, ונשאו תפילה בלב נשבר, לפי נוסח מיוחד שחיברו הרבנים.

הדיין רבי מרדכי קורקוס נשא דברי התעוררות מרגשים. למשמע נאומו לא נותרה בקהל עין יבשה. הוא פרט על הנימים העדינים שבלבבות, ורוח גדולה של תשובה אפפה את יהודי העיר. מכל עבר נשמע קול בכי חרישי. אחר־כך קראו פעמיים את כל ספר התהילים.

ברגע השיא של התפילה קראו את פרק סה שבתהילים שוב ושוב, במין

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

עבודת שהיא הירות

גאולה, בפשטות, משמעותה חופש, חירות. ואולם גאולה במונחי התורה משמעותה התמסרות מוחלטת לעבודת הבורא. החירות היא מכל כבלי החומר ומגבלות העולם, כדי שיהודי יוכל להתמסר לגמרי לעבודת ה' למעשה, זה מה שהתורה דורשת מיהודי (משפטים כג, כה): "ועבדתם את ה' אלוקיכם". יהודי נדרש להיות 'עבד' לה' – "כי לי בני ישראל עבדים". אחד התארים הנעלים שנאמרו על משה רבנו הוא – "עבד ה'". ה'עבודת' היא אפוא שלמות שאליה ראוי לחתור.

מוסבר בתורת החסידות (ראה תרס"ו עמ' שח ואילך) שקשר של 'עבד' בין יהודי לקב"ה מייצג מדרגה גבוהה. 'עבד' הוא מי שהקשר שלו עם הקב"ה בא מצד החלטתו להשתעבד אל ה', ולא מתחושה טבעית. הוא מצד עצמו היה רוצה לעשות דברים אחרים לגמרי, אלא שהחליט להשתעבד לקב"ה ולהיות לו 'לעבד' (זהו המצב אצל רובנו).

דרגות בעבד

העבדים בתורה נחלקים לשלושה סוגים: עבד כנעני, עבד עברי, אמה עבריינה. תורת החסידות (לקוטי שיחות כרך טז, עמ' 256; כרך כד, עמ' 92) משתמשת בחלוקה זו כדי לאפיין שלושה סוגים בקרב עבדי ה':

עבד כנעני: זו הדרגה הנחותה ביותר. את אופיו של עבד כנעני הגדירו חז"ל: "עבדא בהפקירא ניחא ליה" (=נוח לו לעבד בחיי הפקר). בעבודת ה' זה מצב שבו האדם, מצד טבעו העצמי, אינו רוצה כלל לעשות את רצון ה'; הוא עצמו משתוקק ל'הפקירא', לתת דרור ליצריו ולתאוות לבו; אלא שהוא כופה על עצמו, בקבלת עול, לציית לרצון ה'.

עבד עברי: זו דרגה גבוהה יותר. עבודת ה' אינה לטורח אצלו. הוא שמח ומתענג על לימוד התורה וקיום המצוות, ואף בז ל'הפקירא', לנהייה אחר תאוות העולם. אלא שבלב־זאת הוא מרגיש את העונג שיש בענייני העולם הזה, והתאוות הרעות טרם נעקרו מלבו (והריהו כעבד עברי, שנעֶשֶׂה חלק מהמשפחה ומזדהה עם צורכי הבית, אבל עבודתו היא להביא את המצרכים הביתה, ועדיין הם חומרי גלם בלבד ואינם ראויים לאכילה).

אמה עבריינה: זו הדרגה הגבוהה ביותר. האדם קשור כל־כך עם הקב"ה, עד שתאוות הנפש הבהמית התהפכו לטוב, ואין לו אלא רצון אחד – לעבוד את ה' ולמלא את רצונו. הוא אינו מוצא שום טעם ועונג בתאוות העולם ואף מואס בהן ממש. השתעבדותו לקב"ה מוחלטת, עד שרצון ה' הוא רצונו שלו (כמו אמה עבריינה, שמבשלת את המאכלים ומגישה אותם מושלמים לגמרי, בלי כל פסולת).

ציות מתוך שמחה

אך אף־על־פי ש'עבד כנעני' מייצג את הדרגה הנמוכה ביותר, בכל־זאת יש בו מעלה גדולה: עבודתו לבוראו נקייה מכל תערובת של תחושות אישיות. הואיל והוא עובד את בוראו מתוך קבלת עול בלבד, אין הוא מערב את שכלו ואת טעמו האישי בתוך העבודה. הוא צמוד לרצון ה' לבדו, ומסור ונתון לקיים את הדברים כפי שנצטווה. יש פחות חשש ששכלו ורגשותיו יטו אותו מהציות המושלם, כפי שעלול לקרות אצל מי שמקיים דברים מתוך הבנה ורגש.

עם זה, עם ישראל נמשל ל'עבד עברי' דווקא, משום שתכלית הכוונה היא לשלב בין הציות המושלם לבין עשייה מתוך הבנה ועונג. האדם צריך להיות צמוד לחלוטין לרצון ה', כ'עבד כנעני', ובה בעת עליו להבין ולהרגיש טעם ושמחה בעבודתו, כדי שהדברים ייעשו מתוך חיות נפשית והזדהות פנימית.

מעגליות שהזכירה את תפילת חוני המעגל. כמאה פעמים קראו את הפרק העוסק בברכת הארץ: "פְּקֻדֵת הָאָרֶץ וְתִשְׁקָקָה... תִּלְמִיךָ רוּחַ, יַחַת גְּדוּדָהּ, בְּרִבְבֵי תְמַגְגָּנָה, צְמִחָה תִּבְרָה".

בין המתפללים היה חביב איבגי, אז ילד בן שמונה בלבד, שהאירוע נחקק בזיכרונו לנצח. מה שהתרחש בדקות הקרובות היה לא־יאמן. השינוי התחולל בשעת תפילת מנחה. תחילה נדמה היה שהשמש הקופחת רק החלישה מעט את עוצמתה. משב רוח קליל חלף על פניהם היגיעות של המתפללים, שעמדו על רגליהם במשך כל היום בחום הכבד. אך מרגע לרגע הסתמנה תפנית חדה במזג האוויר. פתאום נקוו טיפות על פני המתפללים, ולא אגלי זיעה היו אלה.

כאשר שליח הציבור, שהיה מן המקובלים הנחבאים אל הכלים, פצה בשירת 'אדון עולם', נפתחו ארובות השמים ומטר עז ניתך ארצה. איש לא נחפו לביתו מפני הגשם; להפך, שמחה גדולה הציפה את הלבבות. יממה רצופה לא פסקו הגשמים מלהרוות את אדמתה היבשה של מרוקו. מאותו יום נשברה הבצורת, וסימני חיים שבו ונראו על הארץ.

שנים רבות חלפו. חביב גדל ועלה לארץ, אך תמיד נצר בלבו את מראות התפילה הבוקעת רקיעים ומורידה גשמים. בלבו בערה סקרנות: מי היה שליח הציבור המסתורי באותה תפילת מנחה?

שנה אחת ביקר במרקש, וסייר בבית העלמין שבו טמונים גדולי העדה המרוקנית. בעודו עובר בין המצבות ומצלם אותן פנתה אליו אישה מבוגרת, יהודייה מקומית, והתעניינה לפרש מעשיו. כאשר התברר לה כי הוא יליד מרקש, שאלה פתאום: "אתה זוכר את הבצורת של שנת תרצ"ו?"

"את מתכוונת לתענית הציבור ולתפילת ההמונים? בוודאי!", השיב.

"ואתה זוכר את הרב שהתפלל מנחה באותו מעמד?", הוסיפה הקשישה לשאול.

לבו של חביב החל להלום בחוזקה. "זה היה סבי, רבי סעיד גנון", אמרה האישה והוסיפה: "אחרי התפילה אמר בחשש כי נראה לו שבאותה שנה יעזוב את העולם, וכך היה!".

כשסיימה את סיפורה, צעדו השניים, מלווים בבני משפחתה של האישה, לעבר קברו של הצדיק הנסתר שיצא סוף־סוף מאלמוניותו.

(על־פי ספרו של חביב איבגי, 'אבני זיכרון לקהילת מראקש')

ניסים שעוברים מדור לדור

שעה־שעתיים הוא יאותר, אבל למעשה עד היום לא הצליחו להגיע אליו, אומר רפי בצער.

הגומל ביום המחרת

ההשגחה העליונה כיוונה את רעייתו להימלט לבית הנכון: "נס שרעייתי הצליחה להימלט, שכן המחבל היה עלול לפגוע גם בה. בבית הזה מתגורר זוג שהבעל הוא קצין ביטחון ב'שערי צדק', והוא הקפיץ מיד את גורמי הביטחון בדרך המקצועית ביותר. רעייתו אחות, והיא טיפלה בי במקום עד הגעת כוחות ההצלה.

"בתוך זמן קצר הובהלת לי'שערי צדק', ולאחר בדיקות התברר שבניסי ניסים לא נגרמה שום פגיעה באיברים חיוניים. למחרת בבוקר בירכתי 'הגומל', ובמוצאי שבת הצלחתי להדליק נר ראשון של חנוכה עם כל בני משפחתי".

ניצול בן ניצול

רפי מאמין שניצל בזכות היותו בנו הבכור (לצד אחותו) של ר' חיים ליסקר ז"ל, ניצול שואה. "אבא נולד בברלין, וכשפרצה מלחמת העולם השנייה גורש עם משפחתו לגטו בקרקוב ובהמשך לגטו ורשה", מספר רפי. "בוורשה הופרדה המשפחה. אבא וסבא נשלחו למחנה ההשמדה מיידנק, ושאר בני המשפחה לטרבלינקה.

חודשיים חלפו מאז נס הצלתו של רפאל (רפי) ליסקר, תושב אפרת. "אינני חובב פרסום, אבל אני חש צורך לפרסם את שם ה' ואת ההשגחה הפרטית המופלאה שהצילה את חיי", מקדים רפי (50), יליד ברוקלין שבניו־יורק, שעלה לארץ עם סיום תואר במנהל עסקים מאוניברסיטת אדלפי. זה קרה בליל שבת, ערב חנוכה. "צעדתי עם אשתי בשכונת הדקל, ברחוב שבו אני מתגורר יותר מש'עשרה שנים", הוא משחזר. "פתאום חשתי מכה מאחור".

בתחילה חשב שזו צ'פחה של חבר, שאולי קצת הגזים בעוצמתה, אבל הצרחה שנפלטה מפי רעייתו הבהירה לו שזה מחבל. "הסתובבתי וראיתי מולי ערבי אווז סכין. המחבל דקר אותי עוד שלוש פעמים ברצף", הוא מתאר.

לבד מול מחבל

האישה מיהרה לבית הסמוך להזעיק עזרה ובינתיים רפי הפצוע החל להיאבק עם המחבל. "הבחנתי שאני מדמם", מספר רפי. "המחבל החל לצעוק בערבית וביקש להשלים את מלאכתו, ה' ישמור. בתנועות ידיים ובצעקות 'מחבל, מחבל!' מנעתי ממנו להתקרב אליי. המאבק נמשך כמה דקות וידעתי שכל שנייה קריטית".

בינתיים החלו שכנים לצאת מהבתים, מקצתם חמושים. המחבל נמלט. "הייתי בטוח שבתוך

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי, עומר

עזרה ראשונה לכווייה

שאלה: מה צריך לעשות בשבת במקרה של כווייה?

תשובה: מתפקידי החשובים של העור למנוע כניסת זיהומים לגוף. לכן כל כווייה, ובפרט בוקנים ובתינוקות, ובמיוחד כשהיא על פני שטח גדול או במקומות רגישים - הרי היא בחזקת סכנה, כל עוד לא הורה רופא שאין בה סכנה.

יש לדעת שגם במקצת המקרים שהם פיקוח נפש גמור, מבחינה הלכתית ורפואית, הרופאים אינם מגדירים זאת 'פיקוח נפש', מכיוון שיש בידם דרכי ריפוי לכך. אבל קודם הטיפול המצב עודנו בבחינת פיקוח נפש לכל דבר.

לכן במקרה של כווייה יש לפנות מיד למוקד

רפי עם תצלום אביו. והקב"ה מצילנו מידם

"אבא הוא היחיד מכל המשפחה ששרד. הוא עבר חוויות קשות וניצל בנסי ניסים. לאחר תקופה במיידנק נשלח לאושוויץ־בירקנאו. לקראת סוף המלחמה, בחורף 1944 למניינם, הכריחו אותו לצעוד בצעדת המוות. בחסדי שמים אבא ניצל. הוא עלה לארץ ישראל והשתתף בקרבות מלחמת השחרור. לפני כחמש שנים הלך לעולמו. אני מאמין שאבא שמר עליי מלמעלה, ואולי גם הגנה עליי זכות השיעור הקבוע שיש לי בספר התניא, בבית חב"ד באפרת".

ביטוח משכנתא? בהתחייבות!

- ✓ נחסוך לך כסף
- ✓ נטפל מול הבנק
- ✓ לא חסכת - לא שילמת!

077-444-777

גפן בס"ד

מגילות אסתר

קונים ביודאיקה חב"ד

מגילת אסתר
לחג
הפורים

ראשון מיישי 9:30-20:30
ימי שישי וערבי תח 9:30-13:00
מנחם צעירי חב"ד, כפר חב"ד
052-5411111 • 052-9606120
קנין תכני ממוחשבים ומסוננים

חכם השבוע לומדים לקנות חכם. בלי טריקים, בלי שטיקים

"אם כסף תלֹוה את עמי את העני עמך"

- למה גמילות חסדים גדולה מן הצדקה, והלוא המלווה מקבל את כספו בחזרה?
- איזו תועלת יש באפיקורסות לעבודת הבורא?
- ולמה לא כדאי לבדוק מיהו עני הראוי באמת לקבלת צדקה?

